

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
АВТОМОБІЛЬНО–ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

для студентів спеціальності 7.100403 “Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті”

Затверджено на засіданні
кафедри “Транспортні
технології”
Протокол №4 від 17.12.02 р.

Затверджено на засіданні ме-
тодичної комісії за спеціаль-
ністю “Організація перевезень
та управління на автомобіль-
ному транспорті”
Протокол №4 від 17.12.02 р.

УДК 656.13 (071)

Методичні вказівки до переддипломної практики для студентів спеціальності 7.100403 “Організація перевезень та управління на автомобільному транспорті”/ Укл.В.М.Сокирко –Горлівка: АДІ Дон НТУ, 2003.– 15 с.

Розкрито зміст переддипломної практики. Наведено основні вимоги до складання звіту з практики.

Укладачі: В.М. Сокирко, доц.

Відповідальний за випуск: А.В. Куниця, доц.

Рецензент: П.Б. Комов, доц.

ЗМІСТ

	Стор.
1 Завдання дипломного проектування	4
2 Тематика дипломних проектів	5
3 Мета і завдання практики	6
4 Зміст переддипломної практики	7
5 Основні обов'язки студента при проходженні практики	11
6 Підведення підсумків практики	11
Перелік посилань	13
Додаток А. Приклад оформлення титульного аркуша	14
Додаток Б. Приклад оформлення реферату	15

1 ЗАВДАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Глибокі, всебічні знання і практичні навички, володіння в повній мірі своєю спеціальністю – такі необхідні якості повинен мати спеціаліст. Випускники вищих навчальних закладів повинні добре знати технологію, організацію і економіку виробництва та ефективні методи управління ним. Заключним етапом підготовки спеціалістів є дипломне проектування.

Оскільки, дипломне проектування є підсумок усієї навчальної діяльності, то воно ставить своєю ціллю:

- закріпити і розширити теоретичні знання і практичні навички, одержані за роки навчання;
- систематизувати одержані знання і використовувати їх для вирішення практичних завдань;
- виявити ступінь підготовленості студентів до наукової роботи, експериментування, розвинення навиків самостійної дослідницької роботи.

В дипломному проекті студент-дипломник повинен показати рівень освоєння ним основних теоретичних дисциплін, умінням володіти науковими методами організації, планування і управління виробництвом.

Дипломник повинен уміти орієнтуватися у спеціальній літературі, чітко, логічно, грамотно формулювати свої погляди, виявляти результати аналізу, підсумки розрахунків, надавати теоретичні і практичні рекомендації.

У процесі дипломного проектування студенти можуть використовувати результати робіт, які виконувались на автотранспортних підприємствах, проектних, наукових організаціях і установах.

В дипломному проекті студент повинен запропонувати для впровадження у виробничий процес нову техніку, прогресивну технологію і досвід передових підприємств і за допомогою розрахунків оцінити ефективність.

2 ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ

Тематика дипломного проектування повинна відображати найбільш актуальні і прогресивні питання організації роботи автомобільного транспорту по перевезенню вантажів і пасажирів, відповідати сучасному рівню розвитку науки і техніки, носити комплексний характер, натомість, необхідно передбачати одночасне вирішення організаційних, технічних і економічних питань, з якими випусники інституту будуть зустрічатися на виробництві.

Теми дипломних проектів розробляються стосовно до місця майбутньої роботи молодих спеціалістів або відповідно до місця проходження технологічної і переддипломної практики. Це дасть можливість зібрати реальні матеріала, які необхідні для проектування.

При розробці завдань на проектування і удосконалення організації автомобільних перевезень слід виходити із необхідності покращення роботи автотранспорту і забезпечення потреби замовника в цьому виді перевезень. Проекти, як правило, повинні мати практичне значення і виконуватися по замовленням підприємств різної форми власності з урахуванням конкретних умов їх роботи та перспектив розвитку і з розрахунком на впровадження запропонованих проектом заходів на цьому підприємстві.

В зв'язку з цим теми дипломних проектів повинні включати в собі завдання на розробку і впровадження у практику роботи автотранспортних підприємств найбільш прогресивних виробничих методів, передового досвіду організації автомобільних перевезень і найбільш продуктивних спеціалізованих і економічних типів рухомого складу.

Можуть бути рекомендовані такі теми дипломних проектів по проектуванню і удосконаленню організації вантажних автомобільних перевезень:

- Перевезення промислової і сільськогосподарської продукції, будівельних матеріалів, товарів для торгівлі і громадського харчування, рідких речовин та інших у контейнерах.
- Удосконалення організації перевезення промислової продукції, будівельних і інших вантажів.
- Обґрунтування передачі короткопробіжних перевезень з залізничного на автомобільний транспорт.
- Організація централізованого заванезення і вивезення вантажів з залізничних станцій, портів, аеропортів.
- Превезення вантажів спеціалізованим рухомим складом.
- Організація перевезення пошти.
- Організація перевезення вантажів з використанням економіко-математичних методів.
- Організація руху автомобілів тягачів із змінними причепами і напівпричепами.
- Організація роботи рухомого складу за годинним графіком.

- Організація роботи кар'єрного (технологічного) транспорту.
- Організація міжміських перевезень вантажів.
- Організація міжнародних перевезень вантажів.

Приблизний перелік тем дипломних проектів, пов'язаних з удосконаленням організації пасажирських перевезень:

- Організація (або удосконалення) автобусних перевезень у населеному пункті або на міських маршрутах.
- Організація (або удосконалення) автобусних перевезень у приміському або міжміському сполученнях.
- Удосконалення таксомоторних перевезень.
- Підвищення рівня організації і якості обслуговування пасажирів при перевезеннях на маршрутах (міських, приміських, міжміських і міжнародних).
- Організація диспетчерського керівництва і управління автобусними або таксомоторними перевезеннями і інш.

3 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика студентів є важливою складовою частиною процесу підготовки і виховання висококваліфікованих спеціалістів. Вона проводиться на автотранспортних підприємствах різної форми власності, підприємствах, які у своїй структурі мають автотранспортні підрозділи, на автотранспортних об'єднаннях, в науково – дослідних організаціях.

Переддипломна практика є невід'ємною частиною навчального процесу і ставить своєю метою закріпити і використати теоретичні знання, які одержали студенти в процесі навчання у інституті, вивчити досвід роботи підприємств. Вона призначена також, щоб розширити кругозір студентів за спеціальністю “Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті”, прищепити необхідні практичні навички у виробничій і громадській діяльності. За період практики студент повинен зібрати необхідні матеріали для дипломного проекту.

Перед студентами ставляться такі завдання:

- вивчити технологію, організацію і управління транспортним процесом на підприємстві;
- ознайомитися з питаннями організації праці, механізації трудомістких процесів, методами економічного і морального стимулювання підприємства і його працівників, з заходами, які проводяться, для забезпечення надійності і довговічності роботи ру-

хого складу;

- вивчити розроблені і впроваджені на підприємстві заходи, які направлені на підвищення продуктивності праці і зниженню собівартості транспортної продукції;
- ознайомитися з заходами, що впроваджуються на підприємстві у області наукової організації праці, охорони і гігієни праці, охорони навколишнього середовища, техніки безпеки, виконання норм трудового законодавства;
- вивчити досвід організації раціоналізаторської і винахідницької діяльності;
- одержати досвід у проведенні самостійних досліджень, які направлені на вирішення виробничих, технічних і технологічних завдань і проблем, у відповідності до даної програми і спеціальних індивідуальних завдань;
- зібрати і проаналізувати необхідний матеріал для дипломного проекту з урахуванням передового досвіду підприємства, особливо стосовно раціональної організації транспортного процесу і організації забезпечення безпеки руху.

Тривалість переддипломної практики по кафедрі “Транспортні технології” складає 4 робочих тижні.

Приблизний розподіл робочого часу проходження практики при п'ятиденному робочому тижні наведено у табл. 3.1

4 ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст переддипломної практики визначається напрямком дипломного проектування і в першу чергу необхідністю глибокого вивчення у реальних виробничих умовах тих питань, які студенту необхідно буде вирішувати у дипломному проекті і у своїй практичній діяльності. Відповідно до цього, для більшої ефективності практики студент остаточно уточнює з керівником тему дипломного проекту, узгоджує його зміст, обсяг і вимоги, які ставляться до проекту, а також перелік питань, які необхідно вивчити у період проходження практики.

Таблиця 3.1 – Розподіл робочого часу проходження переддипломної практики

№	Етапи проходження переддипломної практики	Кіль-ть
---	---	---------

п/п		днів
1	Загальне знайомство з підприємством	1
2	Технічна служба підприємства	2
3	Лінійна робота рухомого складу	2
4	Служба експлуатації	3
5	Планово-економічний відділ	2
6	Відділ безпеки руху і техніки безпеки	1
7	Збір і аналіз матеріалу для дипломного проекту	8
8	Складання звіту	2

Термін захисту звіту – не більше 3 днів після завершення практики.

При загальному знайомстві з підприємством студент повинен вивчити:

- а) досвід роботи основних підрозділів по підвищенню ефективності і якості виробництва;
- б) призначення підприємства та його основних підрозділів;
- в) загальну організаційну структуру підприємства, штати, схему управління виробництвом і основні функції керівного інженерно-технічного складу;
- г) структуру рухомого складу за типами, моделями, строком служби і кількісною зміною за останні 5 років.

При ознайомленні з роботою технічної служби підприємства студент повинен ознайомитися з організацією проведення технічного обслуговування і поточного ремонту рухомого складу. До питань, з якими необхідно ознайомитися і вивчити, належать:

- а) річна програма по проведенню ТО і поточного ремонту;
- б) техніка безпеки, охорона праці і навколишнього середовища в зонах ТО, ПР і цехах;
- в) собівартість робіт по ТО і поточному ремонту.

Робота у відділах і службах підприємства передбачає ознайомлення як з умовами і характером роботи рухомого складу на лінії, так і організація роботи служби експлуатації у цілому та методами планування і керівництво підприємством.

Ознайомлення із лінійною роботою рухомого складу полягає у наступному:

- а) підготовка автомобілів (автобусів) до виїзду на лінію: огляд автомобіля перед виїздом на лінію, оформлення виїзду (одержання шляхового листка, проходження медичного огляду), заправки паливом, фіксування часу виїзду, ознайомлення з плановим завданням на робочий день;
- б) робота автомобіля (автобуса) на лінії: вибір шляху руху, організація і спосіб навантажування і розвантажування, витрати часу на навантажу-

вально-розвантажувальні роботи, контроль за роботою автомобілів на лінії;

в) лінійна документація: заповнення шляхового листка і товарно-транспортних накладних, складання актів на простій за виною вантажовідправника;

г) експлуатаційні показники роботи автомобіля і підприємства: розрахунок показників за шляховим листком, розрахунок середньої технічної і середньої експлуатаційної швидкостей, середньодобового пробігу і коефіцієнта використання пробігу, використання вантажності автомобіля і часу в наряді, розрахунок продуктивності автомобіля за робочий день і відсоток виконання планового завдання, визначення кількості витраченого палива і наявності економії або перевитрати.

Ознайомлення з роботою служби експлуатації пов'язано з вивченням наступних питань:

а) завдання служби експлуатації: групи перевезень, навантажувально-розвантажувальної групи і диспетчерської, групи маркетингу і реклами; організаційної структури служби експлуатації, штати, посадові інструкції;

б) робота групи перевезень; організація підготовки вантажів, укладення договорів, визначення вартості перевезень, оформлення звітів про виконання перевезень;

в) робота навантажувально-розвантажувальної групи; складання вантажної карти, нормування навантажувально-розвантажувальних робіт;

г) режим роботи автомобілів на лінії і його взаємозв'язок з режимом роботи технічної служби (зони ТО і ПР), графік випуску і повернення автомобілів, режим роботи водіїв;

д) робота диспетчерської групи; поточне планування перевезень, складання змінно-добового плану, рознарядка автомобілів, оперативне керівництво перевезеннями, засоби і способи зв'язку, аналіз виконання добового плану;

е) аналіз результатів роботи водіїв за місяць;

ж) група маркетингу і реклами; вивчення ринку транспортних послуг для підприємств і населення, виявлення і аналіз діяльності конкурентів, проведення рекламної діяльності про надання відповідних транспортних послуг.

При роботі у планово-економічному відділі необхідно ознайомитися із такими питаннями:

а) техтрансфінплан підприємства і його розробка;

б) розробка планової звітності;

в) аналіз виробничо-фінансової діяльності підприємства.

В цілях більш глибокого вивчення діяльності підприємства та для закріплення одержаних знань студенту бажано під час практики систематично знайомитися та вивчати наукову і періодичну автотранспортну літературу відповідно до теми дипломного проекту.

У процесі практики студенту необхідно з керівником дипломного проекту остаточно вирішити питання про зміст усіх розділів дипломного проекту і визначитися з найменуванням теми проекту стосовно з особливостями бази практики.

До переліку основних вхідних даних, необхідних для виконання дипломного проекту, належать:

1. Характеристика району діяльності підприємства (основні перевезення, наявність залізничних станцій, аеропортів, морських портів, пристані, інших автотранспортних підприємств, промисловості, чисельності населення та ін.).
2. Карта або схема району діяльності підприємства з нанесенням існуючих і майбутніх вантажопотоків (пасажиропотоків).
3. Перелік основної клієнтури з зазначенням місць знаходження об'єктів і обсягів вивезення і завезення вантажів у тоннах за торішній рік та плановані обсяги на майбутній рік. Динаміку зміни обсягів перевезень по вибраній номенклатурі вантажів і в цілому по підприємству за останні 5 років.
4. Характеристику об'єктів, із яких вивозяться і куди завозяться вантажі (адреса, відстані між об'єктами і від об'єктів до АТП, наявність засобів механізації навантажувально-розвантажувальних робіт).
5. Звітні дані техніко-експлуатаційних показників підприємства по даному виду вибраних перевезень за минулі 5 років. Обсяг перевезень у тоннах (пасажирах), вантажообіг у ткм (пасажирообіг у пас.км), середня відстань перевезення (середня дальність поїздки пасажирів), загальний пробіг, середні швидкості (технічна, експлуатаційна), фактичний і нормований час простою у пунктах навантажування-розвантажування, час у наряді, коефіцієнти використання пробігу, вантажності, випуску рухомого складу на лінію, режим роботи підприємства, кількість рухомого складу, чисельність і структура працюючих на підприємстві, організація праці водіїв, доходи, рентабельність підприємства, собівартість перевезень.
6. Паспорта автобусних маршрутів, якщо тема дипломного проекту відноситься до пасажирських перевезень. Існуючий розклад руху автобусів на маршруті.
7. Ринок транспортних послуг і характеристику конкурентів.

5 ОСНОВНІ ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ

При проходженні практики студенти зобов'язані:

- одержати від керівника практики від кафедри необхідні для проходження практики документи і консультацію по їх оформленню;
- своєчасно прибути на місце проходження практики;
- в повному обсязі виконати усі завдання, передбачені програмою практики і вказівки її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу і пред'явлені матеріали;
- своєчасно здати звіт з практики.

З питань організації і проходження практики необхідно звертатися на кафедру “Транспортні технології”.

Студент повинен систематично робити необхідні записи і розрахунки для оформлення звіту та підготовки матеріалів для дипломного проектування.

Студент, який не виконав програму практики, який одержав негативний відгук від підприємства і незадовільну оцінку при захисті звіту, направляється вдруге на практику, або відчисляється з інституту.

6 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення практики студент повинен представити на кафедру звіт з практики.

За структурою. звіт повинен містити: титульний аркуш (додаток А), реферат (додаток Б), зміст, вступ, основні розділи програми практики, висновок, перелік посилань, додаток .

За змістом звіт повинен: дати вичерпні письмові відповіді на усі питання програми практики; бути насиченим конкретним матеріалом, документами звіту, статистичними даними, розрахунками показників діяльності підприємства; містити висновки.

Звіт повинен бути написаний (надрукований) на аркушах писчої бумаги формату А4, ілюстрований графіками, схемами тощо, оформлений акуратно, відповідно до стандартів.

Підготовлений звіт у зброшурованому вигляді представляється на перевірку керівнику практики від підприємства.

Після усунення недоліків, остаточно перевірений і виправлений звіт підписується керівником практики від підприємства і засвідчується печаткою.

Після закінчення практики студент захищає звіт в комісії, призначеної завідуючим кафедрою. В склад комісії входить один із викладачів, які ведуть один із курсів “Організація вантажних перевезень”, “Організація пасажирських перевезень”, “Управління роботою на транспорті”, керівник практики від інституту і, по можливості, керівник практики від підприємства

За результатами захисту виставляється диференційована оцінка.

Критерії оцінки проходження практики: зміст і якість звіту по практиці, знання пред'явленого матеріалу, рівень трудової і виробничої дисципліни за період проходження практики.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Аксенова З.И., Бачурин А.А. Анализ производственно-хозяйственной деятельности автотранспортных предприятий М.: Транспорт, 1989. – 225 с.
2. Афанасьев А.Л., Островский Н.Б., Цукерберг С.М., Единая транспортная система и автомобильные перевозки М.: Транспорт, 1984. – 333 с.
3. Блатнов М.Д. Пассажирские автомобильные перевозки. – М.: Транспорт, 1981. – 216 с.

4. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К.: Выща школа, 1986. – 447 с.
5. Геронимус Б.Л. Экономико-математические методы в планировании на автомобильном транспорте. – М.: Транспорт, 1982. – 192 с.
6. Организация, планирование и управление автотранспортными предприятиями /Под ред. Л.А. Бронштейна, К.А. Савченко-Бельского. – М.: Высшая школа, 1986. – 360 с.
7. Корчагин В.А. Техтранфинплан автотранспортного предприятия. – Киев; Донецк: Выща школа, 1982. – 136 с.
8. Ходош М.С. Грузовые автомобильные перевозки. – М.: Транспорт, 1986. – 207 с.

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
АВТОМОБІЛЬНО–ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра "Транспортні технології"

ЗВІТ
з переддипломної практики

Студента групи ОПУТ-98а Кравченко В.П.

Місце проходження практики: м. Донецьк, АТП-11426

Керівники практики:

від підприємства

Петренко С. В.

від інституту

Василенко Т.С.

ГОРЛІВКА 2003

Додаток Б
Приклад складання реферату

РЕФЕРАТ

Звіт: 26 с., 5 табл., 2 рис., 2 схеми.

Об'єкт звіту – АТП 11426 м.Донецьк.

Ціль роботи – ознайомлення з діяльністю АТП – 11426 м. Донецька, а також закріплення теоретичних знань і придбання практичних навиків виконання робіт з організації перевезень і управління на транспорті. Збір необхідних матеріалів для дипломного проектування.

В звіті надана характеристика АТП – 11426, описана організаційна структура керівництва підприємством, наведені техніко-економічні показники, характеризуючі результати роботи АТП за 1997 - 2002 роки.

Надано аналіз роботи АТП і його структурних підрозділів.

**ПІДПРИЄМСТВО, СТРУКТУРА, ОРГАНІЗАЦІЯ, ПІДРОЗДІЛИ,
ПЛАН, АНАЛІЗ, ЕКСПЛУАТАЦІЯ, ОБСЯГ ПЕРЕВЕЗЕНЬ,
АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО**

